

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

ბელნაწერის უფლებით

მანანა ნიკოლაძე

შალვა დადიანის მხატვრული პროზა

10.01.01. - ქართული ლიტერატურა

ფილოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის

მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

ავტორეფერატი

ქუთაისი
2011

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

ხელნაწერის უფლებით

მანანა ნიკოლაძე

შალვა დადიანის მხატვრული პროზა

10.01.01. - ქართული ლიტერატურა

ფილოლოგიის დოქტორის აკადემიური ხარისხის

მოსაპოვებლად წარმოდგენილი დისერტაციის

ავტორეფერატი

ქუთაისი
2011

სადოქტორო ნაშრომი შესრულებულია აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ლიტერატურის დეპარტამენტში

სამეცნიერო ხელმძღვანელები: ავთანდილ ნიკოლეიშვილი, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, სრული პროფესორი

ნესტან კუტივაძე ფილოლოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი

რეცენზენტები:

1. ლუარა სორდია ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, სრული პროფესორი

2. იური ბიბილეიშვილი ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, სრული პროფესორი

დისერტაციის დაცვა შედგება აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის სადისერტაციო კომისიის სხდომაზე 2011 წლის 29 აგვისტოს 12-00 საათზე

მისამართი: 4600 ქუთაისი, თამარ მეფის ქ. 59. კორპ. I, აუდ. № 1114

დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ბიბლიოთეკაში (4600, ქუთაისი, თამარ მეფის ქ. 59)

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი ფილოლოგიის დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი:

ნ. ვახუაძე

ნინო ფხაკაძე

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

შალვა დადიანი (1874-1959) ქართული მხატვრული სიტყვის ერთ-ერთი გამორჩეული ოსტატი. მან, როგორც მრავალმხრივმა შემოქმედმა, მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა XX საუკუნის პირველი ნახევრის ქართული კულტურის განვითარებაში, სიტყვაკაზმული მწერლობის თითქმის ყოველ უანრში მოსინჯა კალამი და შექმნა შესანიშნავი ნაწარმოებები, რომლებშიც დასმული მრავალი პრობლემატური საკითხი დღესაც აქტუალური და მტკივნეულია.

დიდა შ. დადიანის წვლილი ქართული ბელეტრისტიკის განვითარების საქმეში. მისი მხატვრული პროზის ყოველმხრივ შესწავლას აქტუალური მნიშვნელობა აქვს ქართული ლიტერატურის ისტორიისათვის. ამდენად, ამ მწერლის შემოქმედების ღრმად გაცნობა უდავოდ საინტერესო და აუცილებელია, ერთობ ღირებული ქართული ლიტერატურის განვითარების ეტაპების თავისებურებათა დახასიათებლად.

შალვა დადიანს ქართველ კრიტიკოსთა ყურადღება არასდროს მოკლებია. მწერლის შემოქმედების შესახებ ძირითადად საბჭოთა ეპოქაშია შექმნილი სამეცნიერო გამოკვლევები, რის გამოც სრულად და ობიექტურად არ არის წარმოჩენილი მისი მწერლური თვალთახედვის მრავალი საყურადღებო ასპექტი.

შალვა დადიანმა სალიტერატურო კრიტიკის ყურადღება თავდაპირველად 1900-1910-იან წლებში გამოქვეყნებული ნაწარმოებებით მიიქცია. ერთ-ერთი პირველი კრიტიკოსი, ვინც შ. დადიანის მინიატურებს გაკვრით შეეხო, იყო ა. პაპავა, რომელმაც მწერალი იმპრესიონიზმის საყურადღებო წარმომადგენლად გამოაცხადა.

1900-1910-იან წლებში შ. დადიანის შემოქმედებას ვრცელი წერილი მიუძღვა გ. ჭუმბურიძემ. მანაც მწერალი ქართულ ლიტერატურაში იმპრესიონისტული მეთოდის შემომტანად მიიჩნია.

1900-1910-იანი წლების სალიტერატურო კრიტიკაში შ. დადიანის პროზის შესახებ სხვა მასალას ჩვენ ვერ მივაკვლიეთ. ზემოთქმულიდან კი შეიძლება დავასკვნათ, რომ ამ პერიოდის ქართულმა კრიტიკამ ვერ მოგვცა შ. დადიანის ადრინდელი მხატვრული პროზის სრულყოფილი დახასიათება.

შ. დადიანის შემოქმედების შესწავლა უფრო ინტენსიური გახდა XX საუკუნის 20-იანი წლებიდან. ამ დროიდან მოყოლებული მწერლის შემოქმედებაზე მრავალი რეცენზია, სტატია და წიგნი გამოქვეყნდა. ამ